

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-1 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 14-08/162-71
Karar Tarihi : 26.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Dr. Hakan BİLİR, Gülçin DERE

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Dumlupınar Bulvarı No:252 Eskişehir Yolu 9.Km 06530 Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** TOBB nezdinde kurulan Sigorta Ekspertiz İcra Komitesi tarafından hazırlanan "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.01.2014 tarihinde giren ve eksiklikleri 18.02.2014 tarihinde tamamlanan başvuru üzerine düzenlenen 20.02.2014 tarih ve 2014-4-1/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"ne, 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı, Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartların sağlanmaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınamayacağı, bununla birlikte söz konusu Tarife'nin henüz uygulamaya konulmamış olduğu dikkate alınarak şu aşamada Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

- (4) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "sigorta ekspertiz hizmetleri pazarı", ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirim Konusu Tarife

- (5) Yapılan bildirim kapsamında;
  - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) nezdinde kurulan Sigorta Ekspertiz İcra Komitesi (SEİK)'nin 18.09.2013 tarihli toplantısında 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun "Sigorta Ekspertiz İcra Komitesi" başlıklı 26. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi hükmü uyarınca meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek amacı ile "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi" belirlendiği,

.....(TİCARİ SIR).....

14-08/162-71

- Bu anlamda, taban ekspertiz ücreti tarifесinin 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe konulmasına ve tarifeye uymayan eksperler hakkında 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda düzenlenen disiplin ve para cezalarına ilişkin hükümlerin uygulanmasına karar verildiği,
- Bu hususun bir yazı ile Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) üyesi tüm şirketlere 30.09.2013 tarihinde tebliğ edildiği,
- Diğer taraftan, SEİK'in 29.11.2013 tarihli toplantısında, Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi'nin rekabet hukuku açısından incelenebilmesini teminen Rekabet Kurumuna başvuruda bulunulmasına ve Rekabet Kurulunun konuya ilişkin kararı sonuçlanıncaya kadar Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi'ne ilişkin karar ve uygulamanın ertelenmesine karar verildiği belirtilerek adı geçen ücret tarifesine menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmiştir.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (6) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde; ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul'un, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebileceği hükmü yer almaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasında ise; *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm uyarınca, her bir teşebbüsün kendi ticari politikasını ve piyasadaki faaliyetlerini rakiplerinden bağımsız olarak belirlemesi gerekmektedir.
- (7) Dosya mevcudu bilgilerden, ekspertiz ücreti karşılığında bağımsız olarak sigorta eksperliği hizmet sunan sigorta eksperlerinin 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs olarak kabul edilmesi gerektiği, ayrıca TOBB ve TOBB nezdinde kurulan SEİK'in birbirlerinden bağımsız düşünülmesinin olanaklı olmadığı ve buna göre inceleme konusu "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"nin bir teşebbüs birliği kararı olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (8) Dosya kapsamındaki açıklamalar çerçevesinde, inceleme konusu "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"nin herhangi bir mevzuatın açıkça vermiş olduğu görev ve yetkiden kaynaklanmayan ve doğrudan SEİK'in kendi iradesi ve inisiyatifi ile meydana getirdiği bir teşebbüs birliği kararı olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (9) Bu çerçevede, Anayasa'da temel hak ve özgürlükler arasında sayılan 48. madde ile sözleşme hürriyeti çerçevesinde koruma altına alınması dolayısıyla taraflarca serbestçe kararlaştırılması gereken ücretlere ilişkin asgari ücret sınırlaması getirilmesi yönünde, teşebbüslerin sözleşme özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikteki düzenlemenin teşebbüs birliği kararı ile değil, kanunla yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu haliyle ilgili teşebbüs birliği kararı rakipler arasında fiyatın birlikte belirlenmesi niteliğini haiz olduğundan 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle ilgili tarifeye Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

G.3.2. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (10) Menfi tespit alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanamadığı tespit edilen bildirim konu sözleşmelere bireysel muafiyet tanınabilmesi için Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşulların birlikte sağlanması gerekmektedir.

14-08/162-71

- (11) Teşebbüslerin rekabete başlayacağı sınır olan asgari fiyatın, teşebbüsler arasında karşılıklı mutabakatla ve/veya söz konusu teşebbüsler yerine onları temsilen meslek birlikleri tarafından belirlenmesi açıkça 4054 sayılı Kanun'a aykırıdır. Buradaki Kanun'a aykırılık esasen rekabet kavramının kendisinden beklenen faydaların ortadan kaldırılmasıdır. Bu anlamda 4054 sayılı Kanun'un temel amacı olan rekabetin korunması olgusunu ortadan kaldıracak çok temel bir sınırlamanın Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyetten faydalanması olanaklı görülmemektedir. Şöyle ki piyasadaki bütün teşebbüslerin üye oldukları bir meslek birliğinin belirlediği ve uyulmasını zorunlu tuttuğu ve bunu sağlamak için disiplin cezası öngördüğü bir asgari fiyat tespitinin Kanun'un 5. maddesinde yer verilen "ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" koşullarını sağlaması mümkün değildir.
- (12) Yukarıda yer verilen açıklamalardan hareketle asgari ücreti düzenleyen "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"ne ilişkin olarak, belli bir piyasadaki haksız rekabet endişelerinin ilgili pazara ilişkin alınacak yapısal tedbirlerle giderilmesi mümkün iken, rekabete açıkça aykırı karar ve uygulamaların benimsenmesi yolu ile 4054 sayılı Kanun ile koruma altına alınan serbest rekabet düzeninin sağlanmasına ilişkin kamu menfaatinin ihlaline yol açılmaması gerektiği, piyasa başarısızlığını gidermenin rekabeti daha az sınırlayıcı müdahale ile mümkün olabileceği, bu doğrultuda kaliteyi sağlayacak olanın mesleğe girişte ve hizmetin sunumunda ayrıntılı standartlar getirilmesi ve yetkili kamu otoriteleri tarafından mesleğin sürdürülmesi esnasında teşebbüslerin bu standartlara uyup uymadıklarının denetlenmesi olduğu değerlendirilmiştir.
- (13) Bu çerçevede, rakipler arası bir anlaşma niteliğini haiz ilgili teşebbüs birliği kararı ile rakiplerin serbestçe belirlemeleri gereken fiyatlara asgari bir limit getirildiği ve disiplin cezaları ile de bu durumun uygulamasının zorunlu hale getirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Sektördeki tüm oyuncuların fiyatlarının tespiti anlamına gelen söz konusu teşebbüs birliği kararının her hal ve karda Kanun'un 5. maddesinde yer verilen dört koşulu sağlamayacağı, Kurul'un geçmiş Kararlarından da açıkça görülmektedir.
- (14) Sonuç olarak, bildirim konusu "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"ne 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartları sağlamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasının imkân dâhilinde olmadığı, bununla birlikte söz konusu Tarife'nin henüz uygulamaya konulmamış olduğu dikkate alınarak Kanun'un 41. maddesi uyarınca inceleme konusu taraf hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi tarafından hazırlanan "Taban Ekspertiz Ücret Tarifesi"ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
  2. Söz konusu Tarife'ye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartları karşılamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınamayacağına,
  3. Bununla birlikte bahse konu tarifinin henüz uygulamaya konulmadığı dikkate alınarak, bu aşamada 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına

14-08/162-71

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.